

معماری ایران ؛ بازاندیشی در نظریه ، نقد و عمل

فهرست

- ۱..... سخن سردبیر
- ۲..... یادداشت تحریریه
- ۳..... رویکرد تحلیلی نشریه
- ۴..... معرفی نامه نشریه
- ۵..... مأموریت نشریه
- ۶..... مخاطبان نشریه
- ۷..... چشم انداز نشریه
- ۸..... نقشه‌ی فکری نشریه
- ۹..... افق و مسیر آینده نشریه
- ۱۰..... توسعه معماری معاصر؛ رویکردها
- ۱۲..... درآمدی بر فهم معماری به مثابه پدیده‌ای جامع
- ۱۵..... شناسنامه نشریه
- ۱۶..... واژه نامه

سخن سردبیر

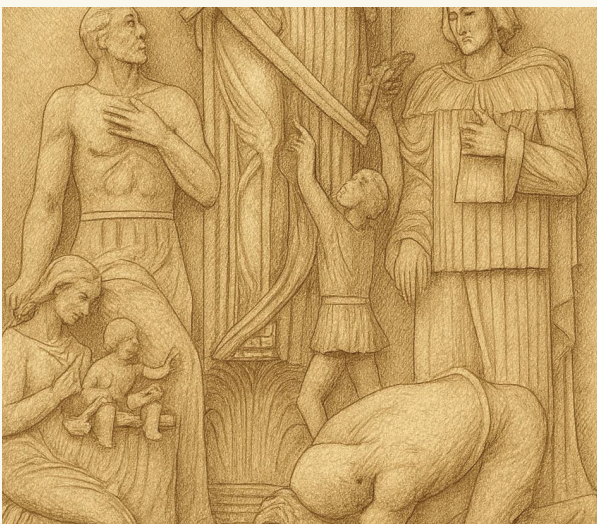
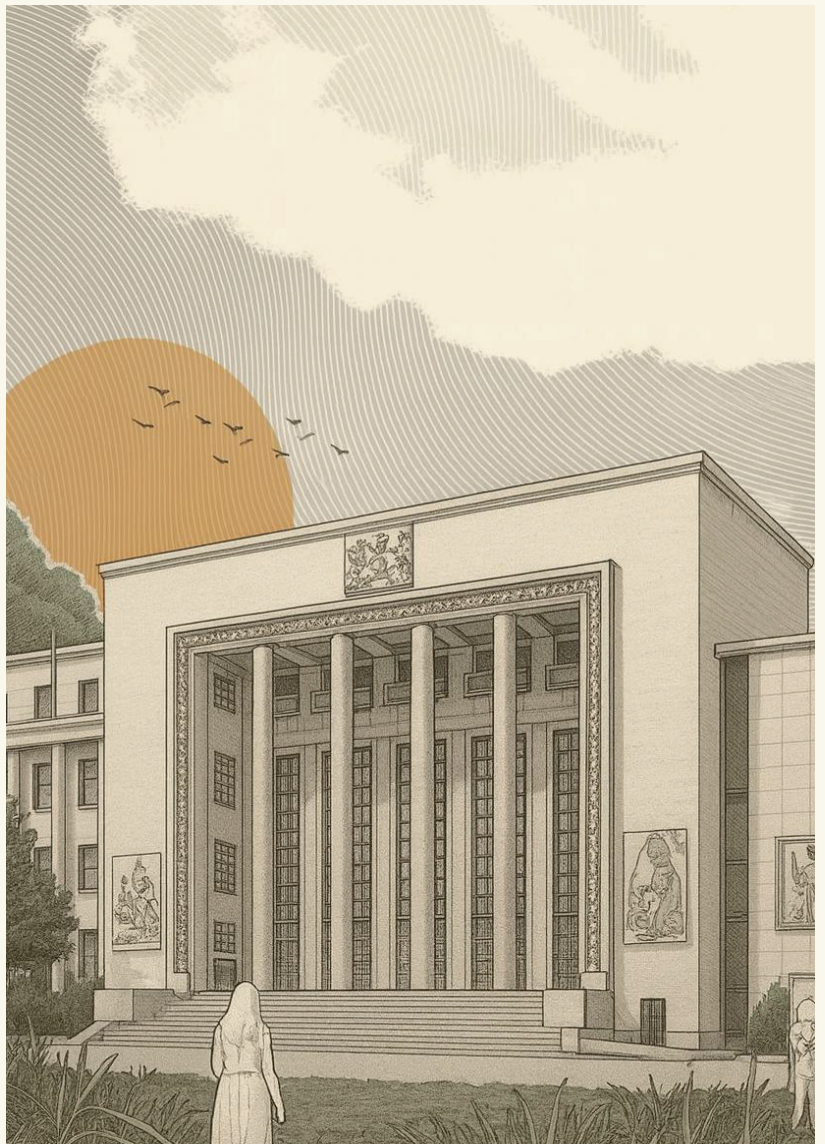
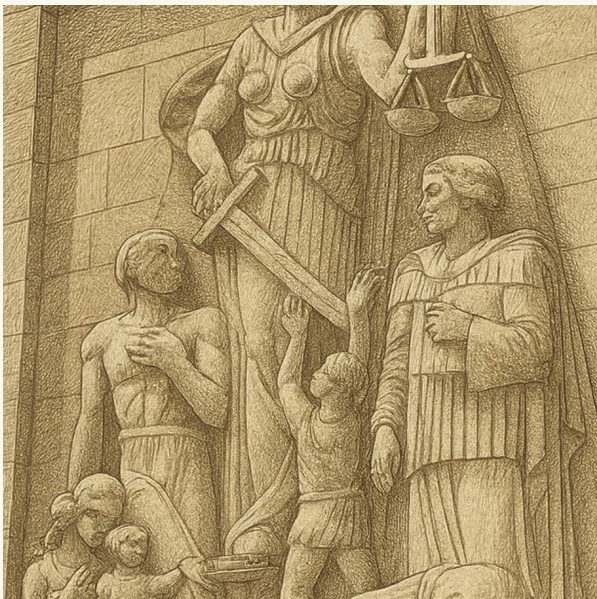
معماری، فراتر از صورت و سازه، بازتابی از شیوه‌ی زیستن، اندیشیدن و رویارویی انسان با جهان پیرامون است. اندیشه‌ی شکل‌گیری نشریه «توسعه معماری ایران» از همین نگرش برمی‌خیزد؛ نگرشی که معماری را در پیوندی ناگسستنی با جامعه، روان انسان، فرهنگ و افق‌های آینده مورد بررسی قرار می‌دهد. این نشریه تلاشی است در جهت فراهم آوردن فضایی مستقل، تحلیلی و مبتنی بر تفکر انتقادی؛ فضایی که در آن پرسش‌گری، نقد علمی و گفت‌وگوی تخصصی جایگزین تکرار، سطحی‌نگری و مصرف‌گرایی صرف بصری شود. امید آن است که شماره‌ی نخست این نشریه، سرآغاز مسیری پایدار در راه توسعه‌ی اندیشه‌ی معماری در ایران باشد.

ساختمان موزه ملی ایران

یادداشت تحریریه

شماره‌ی نخست نشریه «توسعه معماری ایران» به‌منزله‌ی درآمدی بر مسیر و رویکرد این نشریه منتشر می‌شود. تحریریه بر این باور است که معماری معاصر ایران نیازمند بستری تحلیلی، مستدل و مبتنی بر اندیشه‌ی انتقادی است؛ بستری که بتواند میان نظریه، آموزش و حرفه پیوندی معنا دار برقرار سازد. این شماره بیش از آن که در پی ارائه‌ی پاسخ‌های قطعی باشد، بر طرح پرسش‌های بنیادین تمرکز دارد؛ پرسش‌هایی درباره‌ی چیستی معماری معاصر، جایگاه آن در جامعه‌ی امروز و نسبت آن با فرهنگ، انسان و آینده. امید است این رویکرد، زمینه‌ساز گفت‌وگویی مستمر و رو به توسعه در شماره‌های آتی باشد.

ساختمان هنرستان صنعتی تهران

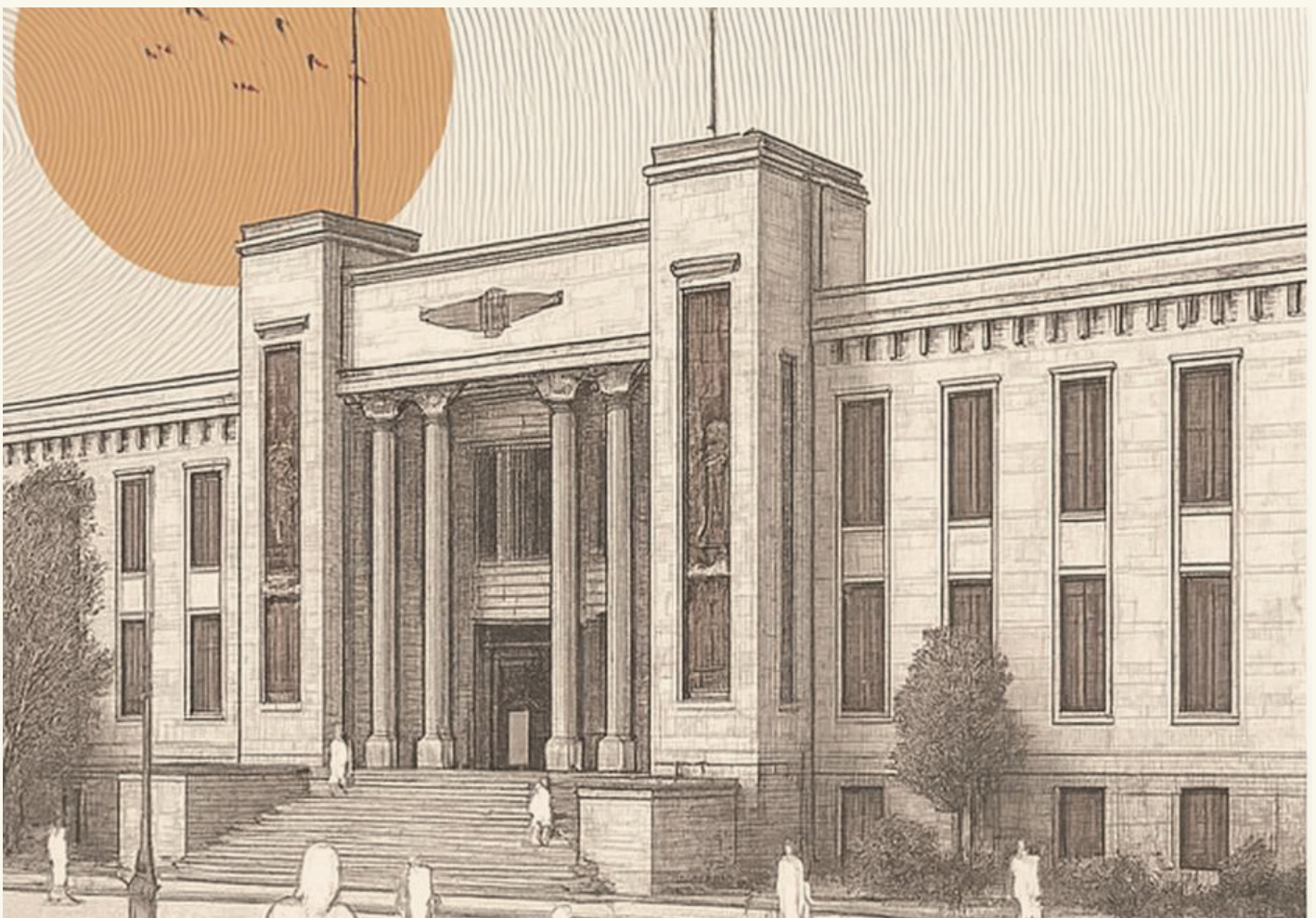
رویکرد تحلیلی نشریه

نشریه «توسعه معماری ایران» معماری را نه صرفاً به عنوان نتیجه‌ای کالبدی، بلکه به مثابه فرایندی اندیشه‌محور و میان‌رشته‌ای در نظر می‌گیرد. رویکرد تحلیلی این نشریه مبتنی بر نقد مستند، پژوهش روشمند و خوانش زمینه‌مند آثار و مفاهیم معماری است.

در این چارچوب، تحلیل معماری بر پایه‌ی پیوند میان نظریه و عمل، توجه به بستر اجتماعی و فرهنگی، و ارزیابی تأثیر فضا بر تجربه‌ی زیست انسانی صورت می‌پذیرد. این رویکرد، بنیان محتوایی نشریه را در شماره‌های آینده شکل خواهد داد.

معرفی نامه نشریه

نشریه «توسعه معماری ایران» با هدف بررسی، تحلیل و بسط گفتمان معماری ایران بنیان نهاده شده است. این نشریه می‌کوشد معماری را نه صرفاً به منزله‌ی پدیده‌ای کالبدی، بلکه همچون امری چندساحتی در پیوند با فرهنگ، جامعه، روان انسان و فناوری مورد مذاقه و واکاوی قرار دهد. در روزگاری که معماری ایران در میان میراث تاریخی، اقتضائات زمانه و چالش‌های پیش‌رو قرار گرفته است، بازاندیشی در شیوه‌های طراحی، آموزش و نقد معماری ضرورتی انکارناپذیر می‌نماید. نشریه «توسعه معماری ایران» بر آن است با اتخاذ رویکردی تحلیلی و میان‌رشته‌ای، زمینه‌ای سامان‌یافته برای گفت‌وگو، نقد مستند و تبادل اندیشه میان معماران، پژوهشگران و دانشجویان فراهم آورد. این نشریه با بهره‌گیری از ساختار تحلیلی نشریات معتبر بین‌المللی معماری و در چارچوب ضوابط و معیارهای نشر علمی-فرهنگی ایران، به انتشار مقالات پژوهشی، یادداشت‌های تحلیلی، مطالعات موردی، نقد آثار معماری و گفت‌وگوهای تخصصی با صاحب‌نظران این حوزه می‌پردازد.

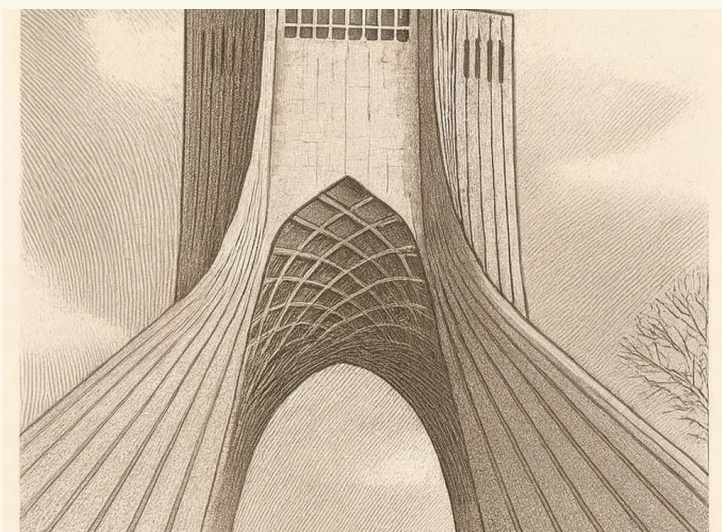
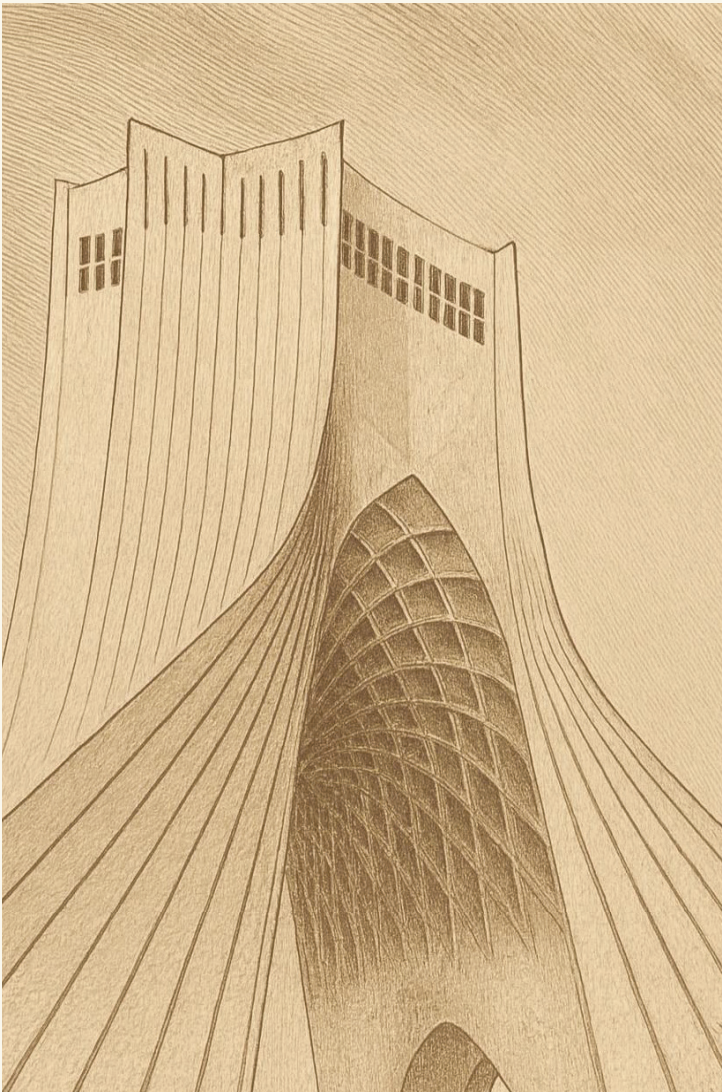
مأموریت نشریه

نشریه «توسعه معماری ایران» مأموریت خود را بر پایه‌ی ارتقای دانش نظری و تحلیلی معماری و تقویت گفتمان علمی این حوزه در ایران تعریف می‌کند. این نشریه می‌کوشد با تکیه بر پژوهش‌های روشمند، نقد مستدل و چارچوب‌های نظری معتبر، به بازاندیشی در معماری معاصر ایران در نسبت با تحولات جهانی بپردازد.

از منظر مأموریتی، «توسعه معماری ایران» بر آن است که معماری را به‌عنوان پدیده‌ای پیچیده و چندلایه، در پیوند با بسترهای تاریخی، فرهنگی، اجتماعی، روان‌شناختی، زیست‌محیطی و فناورانه مورد بررسی قرار دهد و از تحلیل آن به صرفِ فرم، سبک یا تکنیک پرهیز کند. در این راستا، نشریه تلاش دارد زمینه‌ای علمی برای تحلیل انتقادی آثار معماری، روندهای طراحی، نظام‌های آموزشی و رویه‌های حرفه‌ای فراهم آورد.

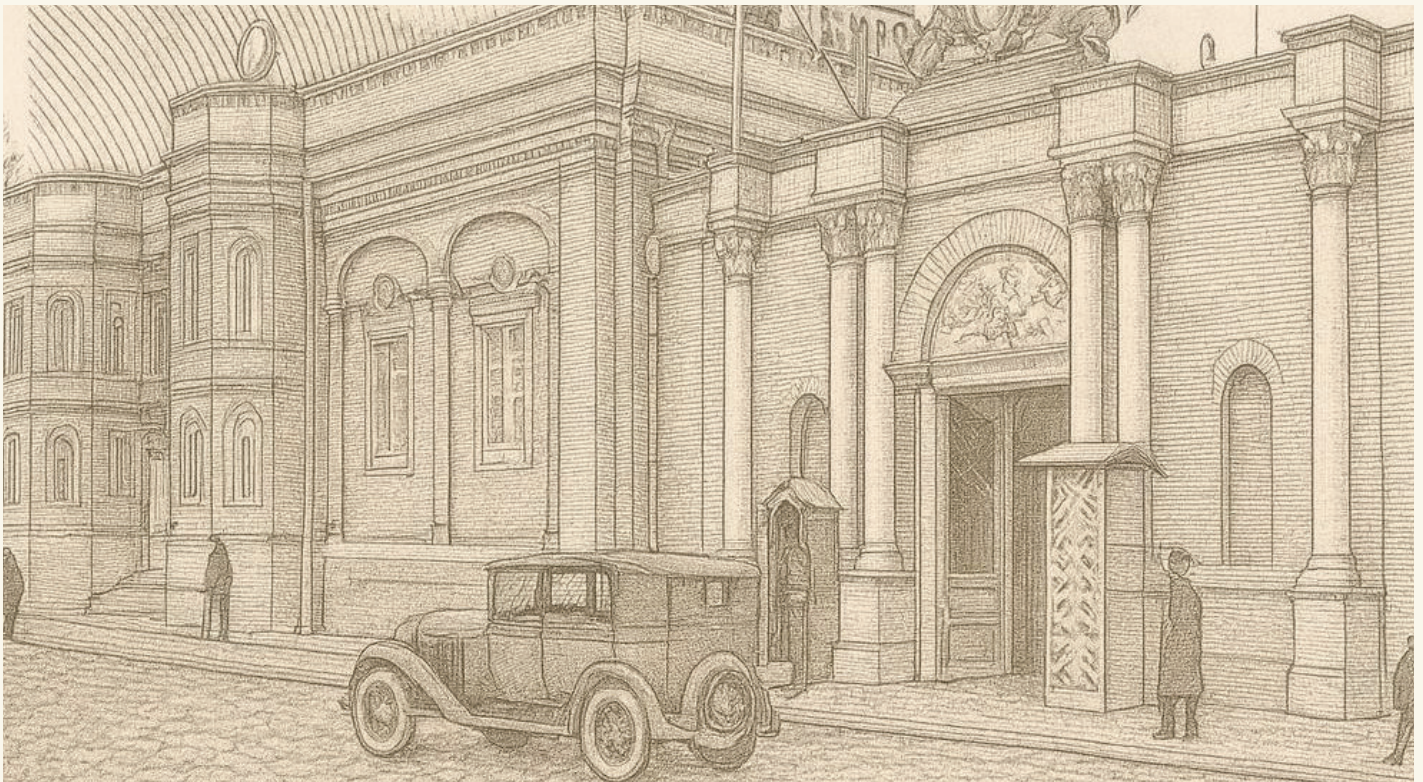
همچنین «توسعه معماری ایران» بازخوانی انتقادی معماری بومی و تاریخی ایران را در مواجهه با نیازهای معاصر و تحولات فناورانه، بخشی اساسی از مأموریت خود می‌داند و می‌کوشد از رهگذر این بازخوانی، امکان‌های نوین برای توسعه‌ی معماری معاصر ایران را تبیین کند.

در مجموع، مأموریت نشریه بر تولید محتوایی علمی، منسجم، مستند و قابل ارجاع استوار است؛ محتوایی که بتواند در ارتقای سطح نقد معماری، شکل‌دهی به گفتمان تخصصی و تقویت جایگاه پژوهش در معماری ایران نقشی مؤثر و پایدار ایفا کند.

مخاطبان نشریه

نشریه «توسعه معماری ایران» با رویکردی علمی-تحلیلی و میان‌رشته‌ای، برای طیفی از مخاطبان تخصصی تدوین و منتشر می‌شود که به نحوی با پژوهش، آموزش، نقد و تولید فضای معماری در ارتباط‌اند. مخاطبان اصلی نشریه شامل دانشجویان مقاطع مختلف معماری، شهرسازی و طراحی محیط است که به دنبال تعمیق دانش نظری، تقویت نگاه انتقادی و آشنایی با رویکردهای پژوهش‌محور در معماری معاصر هستند.

ساختمان مجلس قدیم

معماران و طراحان حرفه‌ای نیز از جمله مخاطبان محوری نشریه به‌شمار می‌آیند؛ به‌ویژه آن دسته از فعالان حرفه‌ای که فراتر از رویه‌های اجرایی، به مبانی نظری، نقد معماری، تحلیل آثار و تأثیرات اجتماعی و فرهنگی فضاهای ساخته‌شده توجه دارند و به دنبال پیوندی آگاهانه میان اندیشه و عمل معماری هستند. پژوهشگران، مدرسان دانشگاهی و منتقدان حوزه‌ی معماری و رشته‌های مرتبط، از دیگر مخاطبان اصلی نشریه محسوب می‌شوند. نشریه می‌کوشد با ارائه‌ی مقالات پژوهشی مستند، تحلیل‌های روشمند و گفت‌وگوهای علمی، بستری معتبر برای تبادل نظر، نقد تخصصی و توسعه‌ی گفتمان علمی معماری فراهم آورد.

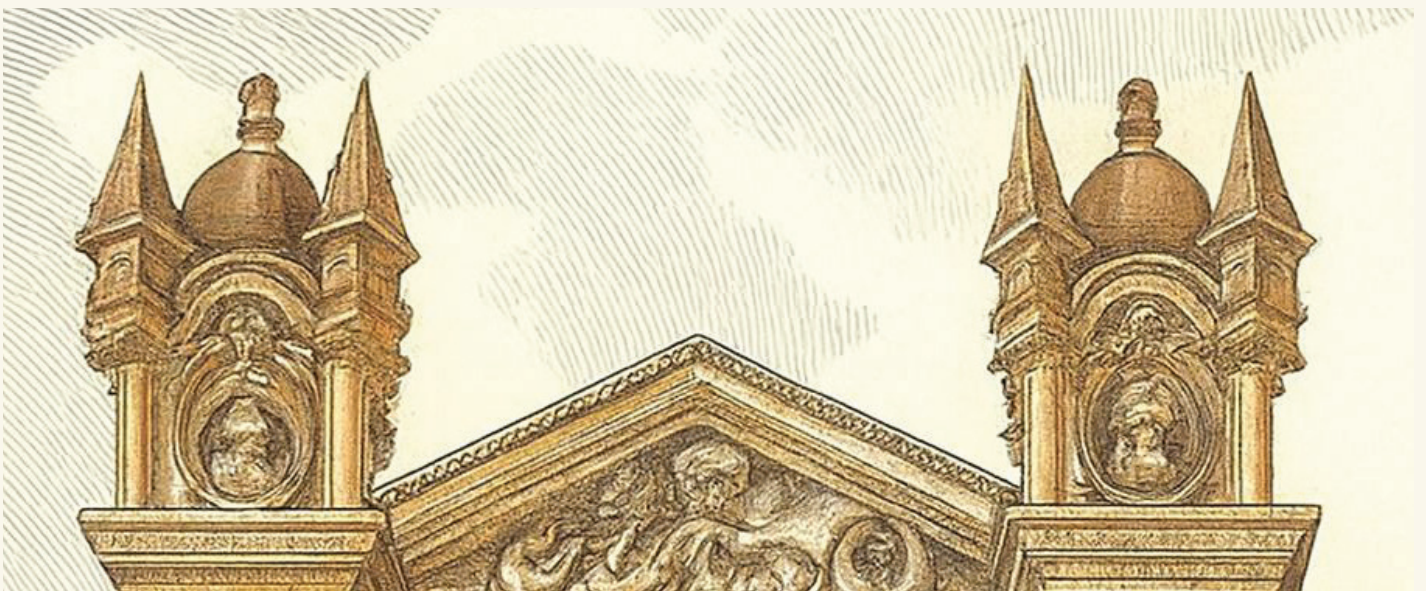
علاوه بر این، نشریه «توسعه معماری ایران» برای علاقه‌مندان جدی معماری، فرهنگ و فضای زیست انسانی که دارای پیش‌زمینه‌ی مطالعاتی و دغدغه‌ی تحلیلی هستند نیز قابل استفاده است. زبان و ساختار مطالب به‌گونه‌ای تنظیم شده است که ضمن حفظ دقت، انسجام و استانداردهای علمی، امکان فهم و بهره‌برداری برای مخاطبان تخصصی با سطوح متفاوت دانش فراهم شود.

چشم انداز نشریه

چشم انداز نشریه «توسعه معماری ایران» بر پایه‌ی ایجاد بستری معتبر، پایدار و مرجع برای تحلیل، نقد و پژوهش معماری در ایران تعریف شده است. این نشریه می‌کوشد جایگاهی علمی و تحلیلی بیابد که در آن گفتمان معماری معاصر ایران به صورت نظام‌مند، روشمند و مبتنی بر شواهد و پژوهش‌های مستند شکل گیرد و توسعه یابد.

نشریه «توسعه معماری ایران» در صدد است با بازخوانی و نقد آثار معماری، بررسی روندهای طراحی، تحلیل سیاست‌ها و شیوه‌های آموزشی و ارزیابی تعاملات میان معماری، جامعه و فناوری، زمینه‌ی ارتقای کیفیت اندیشه‌ی معماری و بهبود جایگاه حرفه‌ی معمار در جامعه را فراهم آورد.

علاوه بر آن، این نشریه می‌کوشد تعامل میان پژوهش، آموزش و حرفه‌ی معماری را تقویت کند و بستری فراهم سازد تا ایده‌ها و نوآوری‌های معماران، پژوهشگران و دانشجویان بتوانند در سطح ملی و بین‌المللی مطرح شوند. در نهایت، چشم انداز «توسعه معماری ایران» آن است که به عنوان مرجعی معتبر در شکل‌دهی گفتمان علمی و توسعه‌ی نظری و عملی معماری معاصر ایران شناخته شود.

نقشه‌ی فکری نشریه

نشریه «توسعه معماری ایران» معماری معاصر را پدیده‌ای چندلایه و فراتر از امر صرفاً کالبدی تلقی می‌کند؛ پدیده‌ای که در پیوندی پیچیده با بسترهای تاریخی، اجتماعی، فرهنگی، روان‌شناختی و فناورانه شکل می‌گیرد. از این منظر، معماری نه محصولی ایستا، بلکه فرایندی پویا و در حال تحول است که بازتاب‌دهنده‌ی شیوه‌ی زیستن، اندیشیدن و مواجهه‌ی انسان معاصر با محیط پیرامون خود به‌شمار می‌آید.

این نشریه با پرهیز از رویکردهای تقلیل‌گرایانه، معماری معاصر ایران را در تقاطع «تداوم» و «تغییر» مورد واکاوی قرار می‌دهد؛ جایی که میراث معماری و حافظه‌ی تاریخی، در مواجهه با نیازهای نوین، تحولات اجتماعی، الزامات زیست‌محیطی و پیشرفت‌های فناورانه، خوانش‌های تازه‌ای می‌یابند. در این چارچوب، پرسش از هویت معماری معاصر، کیفیت فضاهای زیست انسانی و مسئولیت اجتماعی معمار، در کانون توجه قرار می‌گیرد.

«توسعه معماری ایران» می‌کوشد با اتخاذ رویکردی تحلیلی، انتقادی و میان‌رشته‌ای، بستری برای طرح پرسش‌های بنیادین در باب معماری امروز فراهم آورد؛ پرسش‌هایی که به‌جای ارائه‌ی پاسخ‌های قطعی، امکان گفت‌وگو، بازاندیشی و بازتعریف مفاهیم را پیش روی جامعه‌ی معماری قرار می‌دهند. این نقشه‌ی فکری، شالوده‌ی محتوایی نشریه را شکل می‌دهد و جهت‌گیری آن را در شماره‌های آینده تعیین می‌کند.

افق و مسیر آینده نشریه

جلد نخست نشریه «توسعه معماری ایران» به مثابه‌ی بیانیه‌ای آغازین، بر تبیین رویکرد، زبان و چارچوب فکری نشریه تمرکز دارد و از ورود شتاب‌زده به تحلیل‌های مصداقی پرهیز می‌کند. این انتخاب آگاهانه، با هدف ایجاد بنیانی نظری و مفهومی صورت گرفته است که در شماره‌های آتی، امکان پرداخت عمیق‌تر و نظام‌مند به موضوعات تخصصی معماری را فراهم آورد.

در ادامه‌ی مسیر، نشریه در نظر دارد به تدریج به بررسی و تحلیل پروژه‌های معماری، نقد آثار معاصر، مطالعات نظری، گفت‌وگو با معماران و پژوهشگران، و واکاوی مسائل میان‌رشته‌ای مرتبط با معماری بپردازد. این رویکرد، بر پایه‌ی پژوهش مستند، تحلیل انتقادی و استدلال علمی استوار خواهد بود و تلاش خواهد شد میان نظریه و عمل، پیوندی معنادار برقرار شود.

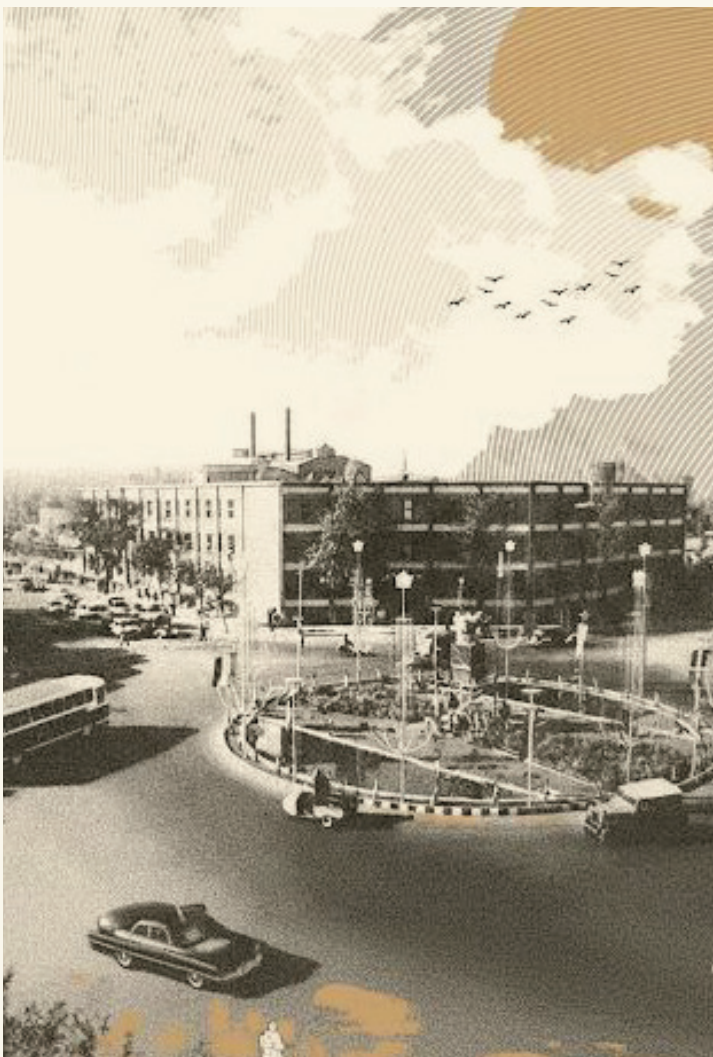
افق نشریه «توسعه معماری ایران» آن است که در گذر زمان، به بستری مرجع برای اندیشه‌ورزی معماری بدل شود؛ بستری که نه تنها بازتاب‌دهنده‌ی وضعیت معماری معاصر ایران باشد، بلکه در شکل‌دهی به گفتمان آن نیز نقشی فعال ایفا کند. جلد نخست، صرفاً آغاز این مسیر است؛ مسیری که تداوم آن، در گرو مشارکت فکری جامعه‌ی معماری و تداوم گفت‌وگوی انتقادی و آگاهانه خواهد بود.

توسعه معماری معاصر؛ رویکردها

توسعه معماری معاصر مفهومی ایستا و تک بعدی نیست، بلکه فرآیندی پویا و چندلایه است که در پیوندی مستمر با تحولات فرهنگی، اجتماعی، فناورانه و زیست محیطی شکل می گیرد. معماری معاصر نه صرفاً حاصل پاسخ به نیازهای عملکردی یا زیبایی شناختی، بلکه بازتابی از شیوه های نوین اندیشیدن، زیستن و مواجهه ی انسان با محیط مصنوع است. از این منظر، توسعه ی معماری معاصر مستلزم فهمی عمیق از زمینه های تاریخی، شرایط بومی و مقتضیات زمانه است.

در بستر ایران، معماری معاصر در مواجهه ای هم زمان با میراث معماری تاریخی، تحولات سریع اجتماعی و ورود فناوری های نوین قرار دارد. این وضعیت، ضرورت اتخاذ رویکردی انتقادی و تحلیلی را دوچندان می کند؛ رویکردی که بتواند فراتر از تقلید صوری یا گسست کامل از گذشته، امکان بازخوانی خلاقانه ی سنت و انطباق آن با نیازهای امروز را فراهم آورد. توسعه ی معماری معاصر ایران، در این معنا، نیازمند توازن میان تداوم و تحول است.

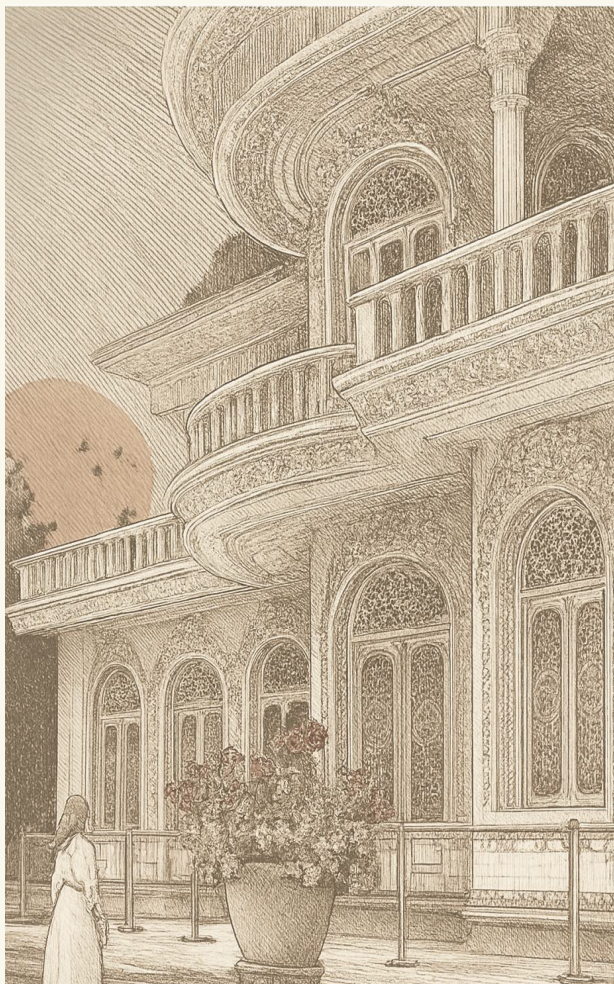

میدان شهیدا (ژاله)

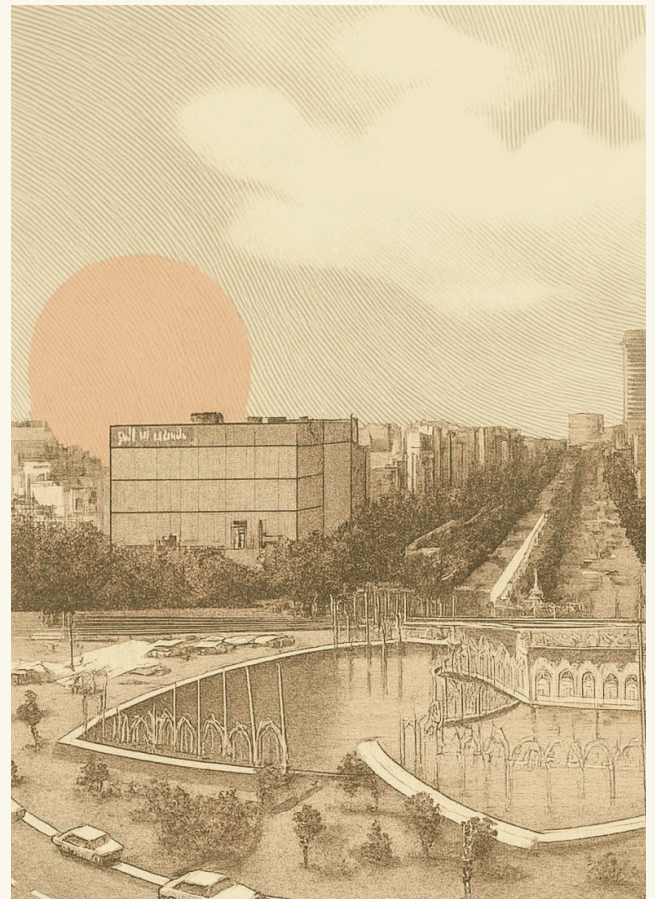
ویکردهای معاصر در معماری بر اهمیت ابعاد انسانی، تجربه‌ی فضایی، کیفیت زیست‌محیطی و مسئولیت اجتماعی تأکید دارند. معماری دیگر صرفاً به‌عنوان تولید بنا تلقی نمی‌شود، بلکه به‌مثابه کنشی آگاهانه در شکل‌دهی به فضاهای زیست انسانی، روابط اجتماعی و هویت جمعی مورد توجه قرار می‌گیرد. از این رو، بررسی معماری معاصر مستلزم نگاهی میان‌رشته‌ای است که دانش معماری را با حوزه‌هایی چون جامعه‌شناسی، روان‌شناسی محیط، مطالعات فرهنگی و فناوری درهم می‌آمیزد.

در این چارچوب، توسعه معماری معاصر به‌عنوان فرآیندی آگاهانه و مبتنی بر پژوهش، نیازمند نقد مستمر، تولید دانش نظری و ارزیابی روشمند تجربه‌های معماری است. پرداختن به این موضوع، نه‌تنها به ارتقای کیفیت آثار معماری می‌انجامد، بلکه زمینه‌ساز شکل‌گیری گفتمانی علمی و منسجم در معماری معاصر ایران خواهد بود؛ گفتمانی که بتواند به بازتعریف نقش معمار، مسئولیت‌های حرفه‌ای و جایگاه معماری در جامعه‌ی امروز یاری رساند.

درآمدی بر فهم معماری به مثابه پدیده‌ای جامع

معماری به عنوان یکی از کهن‌ترین و درعین حال پیچیده‌ترین عرصه‌های اندیشه و عمل انسانی، همواره فراتر از ساخت‌وساز و سامان‌دهی کالبدی فضا تعریف شده است. معماری، در معنای بنیادین خود، تجلی هم‌زمان نیازهای مادی و معنوی انسان و بازتابی از نظام‌های فکری، ارزشی، فرهنگی و اجتماعی هر دوره به‌شمار می‌آید. از این‌رو، فهم معماری مستلزم نگاهی جامع است که آن را نه صرفاً به مثابه محصولی فنی، بلکه به عنوان کنشی فرهنگی و اجتماعی مورد توجه قرار دهد.

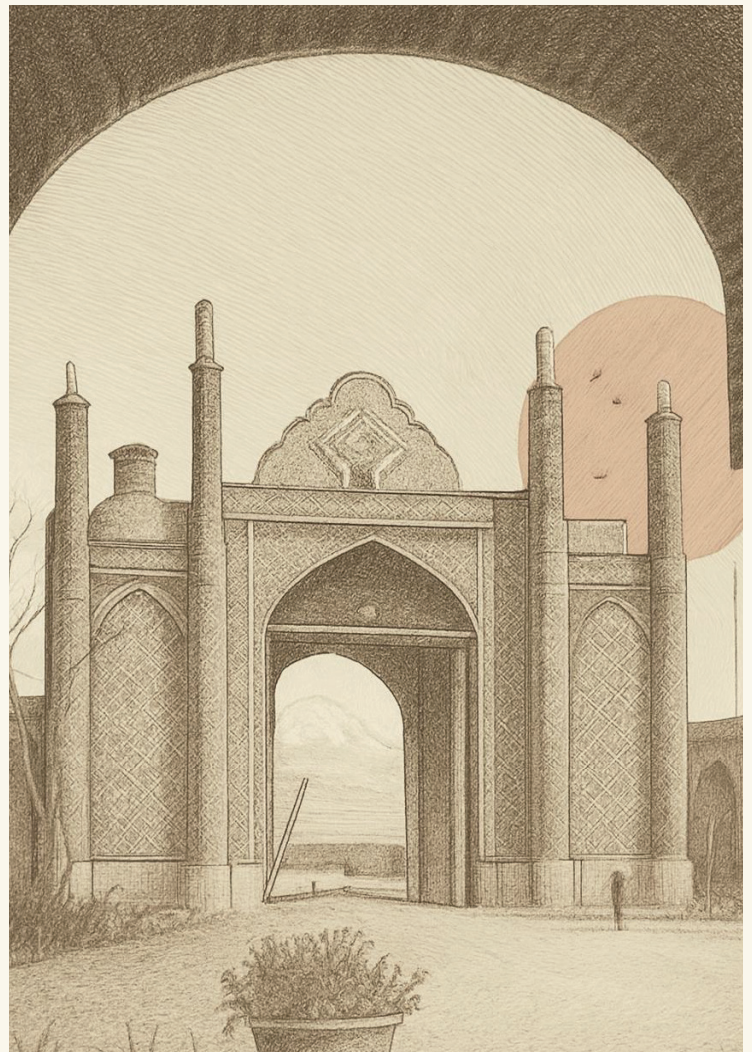

میدان ولیعصر

در سیر تاریخی خود، معماری همواره در پیوندی مستقیم با بستر زمانه شکل گرفته است؛ بسترهایی که شامل شرایط اقلیمی، ساختارهای اقتصادی، نظام‌های قدرت، تحولات فناورانه و الگوهای زیست انسانی بوده‌اند. بدین معنا، هر اثر معماری را می‌توان سندی خواند از نحوه اندیشیدن یک جامعه به فضا، سکونت، جمع و فرد. این خوانش، معماری را به رسانه‌ای برای تفسیر تاریخ، فرهنگ و تحولات اجتماعی بدل می‌سازد.

در جهان معاصر، معماری با چالش‌هایی چندوجهی روبه‌روست؛ از شتاب تحولات فناورانه و تغییر الگوهای زیست، تا بحران‌های زیست‌محیطی، اجتماعی و هویتی. در چنین شرایطی، معماری دیگر نمی‌تواند به پاسخ‌های صرفاً فرمال یا تکنیکی بسنده کند، بلکه ناگزیر است در پی بازتعریف نقش خود در قبال انسان، جامعه و محیط باشد. این بازتعریف، مستلزم بازاندیشی در مفاهیم بنیادینی چون فضا، عملکرد، معنا، تجربه و مسئولیت اجتماعی معمار است.

از منظر نظری، معماری در تقاطع دانش‌ها و حوزه‌های گوناگون قرار دارد؛ از فلسفه و علوم انسانی گرفته تا روان‌شناسی محیط، فناوری‌های نوین و مطالعات زیست‌محیطی. این خصلت میان‌رشته‌ای، امکان تحلیل عمیق‌تر فضاهای معماری و تأثیر آن‌ها بر رفتار، ادراک و کیفیت زیست انسان را فراهم می‌آورد. در نتیجه، معماری معاصر بیش از هر زمان دیگر، نیازمند رویکردی تحلیلی، انتقادی و مبتنی بر پژوهش است. در چارچوب نشریه «توسعه معماری ایران»، کلیات معماری نه به‌منزله‌ی مجموعه‌ای از تعاریف تثبیت‌شده، بلکه به‌عنوان حوزه‌ای پویا و قابل پرسش مطرح می‌شود. این نشریه بر آن است تا معماری را در کلیت خود -- به‌مثابه فرایندی تاریخی، فرهنگی و اندیشه‌محور -- مورد توجه قرار دهد و زمینه‌ای برای تأمل دوباره در مبانی نظری و عملی آن فراهم آورد. این رویکرد، مقدمه‌ای است برای ورود به مباحث تخصصی‌تر در شماره‌های آتی و بستری برای شکل‌گیری گفت‌وگویی آگاهانه پیرامون معماری معاصر ایران.

شناسنامه نشریه

نام نشریه: توسعه معماری ایران

دوره ی انتشار: فصلنامه

شماره: ۱

سال انتشار: ۱۴۰۴ / ۲۰۲۶

مدیرمسئول: علیرضا جباری زاده گان

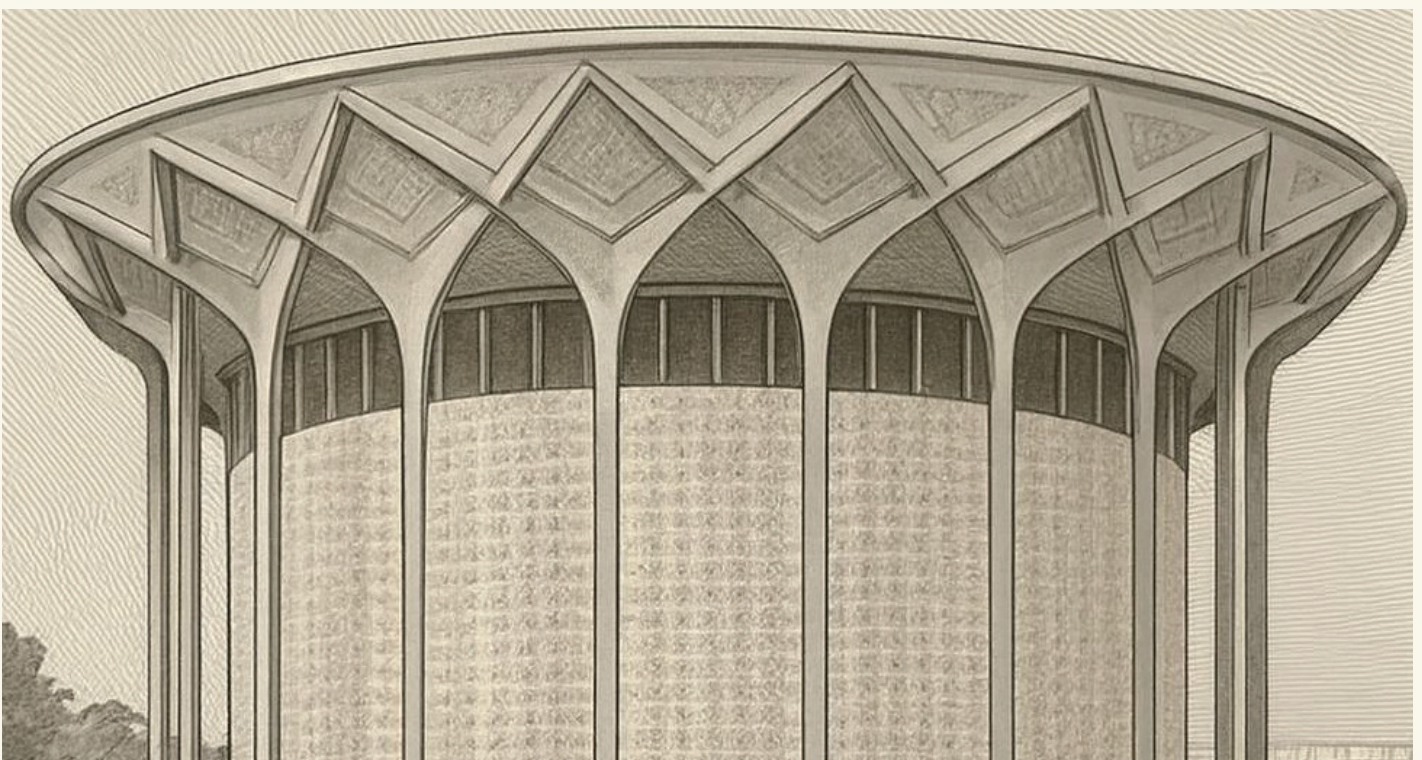
سردبیر: آنیقا اسدی نور

هیئت تحریریه: آتنا صباغیان ، علیرضا جباری زاده گان

گرافیسیت: آتنا صباغیان

حوزه ی فعالیت: معماری، نظریه و نقد معماری، مطالعات میان رشته ای

راه ارتباطی: Jabarizadegan.alireza@gmail.com

واژه نامه

معماری: هنر و دانش سازمان‌دهی فضا به منظور پاسخ‌گویی به نیازهای مادی، معنوی، اجتماعی و فرهنگی انسان؛ معماری حاصل پیوند اندیشه، تکنیک، زمینه و تجربه‌ی زیست انسانی است.

معماری معاصر: مجموعه‌ی گرایش‌ها، آثار و اندیشه‌های معماری که در بستر تحولات اجتماعی، فرهنگی، فناورانه و نظری دوران معاصر شکل گرفته و در تعامل با زمانه‌ی خود معنا می‌یابد.

توسعه‌ی معماری: فرایندی تدریجی و چندساحتی در ارتقای کیفیت اندیشه، طراحی، آموزش و نقد معماری، که صرفاً به گسترش کالبدی محدود نمی‌شود و ابعاد فرهنگی، اجتماعی و نظری را نیز دربر می‌گیرد.

فضا: بُعد ادراک‌شده و زیسته‌ی معماری که در تعامل میان انسان، کالبد و زمان شکل می‌گیرد و صرفاً به حجم فیزیکی محدود نیست.

کالبد: جنبه‌ی مادی و فیزیکی معماری که شامل ساختار، فرم، مصالح و سازمان فضایی بنا می‌شود.

زمینه (Context): مجموعه‌ی شرایط مکانی، تاریخی، اجتماعی، فرهنگی، اقلیمی و اقتصادی که شکل‌گیری یک اثر معماری در نسبت با آن‌ها قابل فهم است.

خوانش معماری: فرایند تفسیر و تحلیل اثر معماری با توجه به زمینه، معنا، فرم، عملکرد و تجربه‌ی فضایی.

نقد معماری: فرایندی تحلیلی و نظری برای ارزیابی آثار معماری بر پایه‌ی استدلال، پژوهش و خوانش زمینه‌مند، فراتر از توصیف ظاهری یا قضاوت سلیقه‌ای.

نظریه معماری: مجموعه‌ای از مفاهیم، چارچوب‌ها و دیدگاه‌ها که به تبیین چیستی، چرایی و چگونگی معماری می‌پردازد و رابطه‌ی میان اندیشه و عمل را روشن می‌سازد.

رویکرد میان‌رشته‌ای: نگاهی تحلیلی که معماری را در پیوند با علوم انسانی، اجتماعی، روان‌شناسی، فلسفه، فناوری و مطالعات فرهنگی بررسی می‌کند.

تجربه‌ی زیست انسانی: کیفیت ادراک، حضور و تعامل انسان با فضاهای معماری در بستر زندگی روزمره.

هویت معماری: مجموعه‌ی ویژگی‌های مفهومی، فرهنگی و کالبدی که یک اثر یا جریان معماری را در نسبت با زمان و مکان متمایز می‌سازد.

معماری بومی: معماری برخاسته از شرایط اقلیمی، فرهنگی، اجتماعی و مصالح محلی که در طول زمان شکل گرفته و حامل دانش ضمنی زیست انسانی است.

بازاندیشی: فرایند تأمل انتقادی و دوباره‌نگری در مفاهیم، روش‌ها و رویه‌های تثبیت‌شده به‌منظور ارتقای کیفیت اندیشه و عمل.

فرم: صورت ظاهری و سازمان فضایی معماری که در تعامل با معنا، عملکرد و زمینه شکل می‌گیرد.

عملکرد: نقش‌ها و کارکردهای فضایی که معماری برای پاسخ‌گویی به نیازهای انسانی فراهم می‌آورد.

معنا: لایه‌ی مفهومی و نمادین معماری که از تعامل میان فرم، فضا، فرهنگ و ادراک انسان حاصل می‌شود.

معماری و جامعه: بررسی رابطه‌ی دوسویه‌ی معماری و ساختارهای اجتماعی، شامل تأثیر فضا بر رفتار جمعی و نقش جامعه در شکل‌گیری معماری.

معماری و فرهنگ: نسبت معماری با نظام‌های ارزشی، باورها، آیین‌ها و شیوه‌های زیست یک جامعه.

معماری و روان انسان: مطالعه‌ی تأثیر فضاهای معماری بر ادراک، احساس، رفتار و سلامت روان انسان.

فناوری در معماری: کاربرد دانش‌ها، ابزارها و روش‌های نوین در طراحی و ساخت، در تعامل با اهداف فضایی و انسانی معماری.

معماری پایدار: رویکردی در معماری که بر تعادل میان نیازهای انسانی، حفظ محیط‌زیست و استفاده‌ی مسئولانه از منابع تأکید دارد.

مصروف‌گرایی بصری: رویکردی سطحی به معماری که بر جلوه‌های ظاهری و فرمال بدون پشتوانه‌ی مفهومی یا اجتماعی تمرکز دارد.

اندیشه‌ی انتقادی: توانایی تحلیل، پرسش‌گری و ارزیابی مفاهیم و آثار معماری بر پایه‌ی استدلال و شواهد.

گفتمان معماری: مجموعه‌ی گفتارها، نوشتارها و مباحث نظری که چارچوب فکری معماری یک دوره را شکل می‌دهد.

معمار: کنشگری فرهنگی و اجتماعی که از طریق طراحی فضا، در شکل‌دهی به کیفیت زیست انسانی نقش ایفا می‌کند.

آموزش معماری: فرایند انتقال دانش، مهارت و تفکر معماری با تأکید بر پیوند نظریه و عمل.

پژوهش معماری: مطالعه‌ی نظام‌مند و روشمند مسائل معماری با هدف تولید دانش معتبر و قابل استناد.

مطالعه‌ی موردی: بررسی عمیق یک نمونه‌ی مشخص معماری به منظور استخراج مفاهیم، الگوها و آموزه‌های تحلیلی.

تحلیل معماری: فرایند واکاوی ساختاری، مفهومی و زمینه‌ای اثر معماری برای فهم لایه‌های مختلف آن.

